

Antwoord van minister Korthals (Justitie), mede namens de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. (Ontvangen 10 juli 2002)

1

Ja.

2 en 3

Ik zal eerst kort ingaan op de positie van de Reclame Code Commissie (en van het College van Beroep). Aan het proefschrift van mevrouw mr Venekatte (pagina's 21, 47 e.v.) ontleen ik dienaangaande – samengevat – het volgende: De Reclame Code Commissie is in november 1964 bij overeenkomst opgericht door een aantal organisaties uit het bedrijfsleven (adverteerders, media en reclamebureaus) en consumentenorganisaties. Op 16 juni 1977 is de Reclame Code Commissie op initiatief van voornoemde organen van de Stichting, de Reclame Code Commissie (RCC) in eerste aanleg en het College van Beroep (CvB) in appèl. Samenstelling, taak en werkwijze van de RCC en het CvB zijn geregeld in het Regelement betreffende Reclame Code Commissie en het College van Beroep. De participanten in de Stichting zijn als deelnemers verplicht al hetgeen in hun vermogen ligt te doen om te bereiken dat alle ondernemingen die betrokken zijn bij het maken van reclame zich verplichten of worden verplicht daarbij de Nederlandse Reclame Code en de aanbevelingen van de Reclame Code Commissie c.q. het College van Beroep in acht te nemen (artikel 10, lid 2 van de Statuten). In aanvulling op de algemene Nederlandse Reclame Code zijn als aanhangsels een aantal speciale voorschriften opgenomen met betrekking tot bepaalde productgroepen en advertentiemethodes (branche-codes). De Reclame Code Commissie is derhalve een privaatrechtelijke organisatie en de status van de uitspraken van deze Commissie is eveneens zuiver privaatrechtelijk. Het privaatrechtelijke karakter van de uitspraken van de Reclame Code Commissie brengt met zich mee dat mij als minister van Justitie, evenals mijn ambtgenoot de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, een terughoudende opstelling past met betrekking tot de door mevrouw mr Venekatte in haar proefschrift getrokken conclusies over eventuele structurele onvolkomenheden in het optreden van de Reclame Code Commissie en haar suggesties ter verbetering van het functioneren van die Commissie. Voor de beantwoording van deze vragen acht ik de Stichting Reclame Code Commissie danwel de Reclame Code Commissie zelf, de meest aangewezen organen. In dit verband kan ik u berichten dat mij en de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen bekend is dat de Stichting Reclame Code in het bezit is van het proefschrift van mevrouw mr Venekatte en zich beraadt over de in het proefschrift getrokken conclusies en suggesties ter verbetering.

3 en 4

Zoals mevrouw mr Venekatte in haar proefschrift (pg 572 e.v.) constateert loopt het aantal zaken dat jaarlijks bij de Stichting Reclame Code binnenkomt in de vele honderden en vertoont dat aantal al jaren een stijgende lijn. Ik onderschrijf dan ook haar stelling dat deze zelfreguleringsinstellingen in een behoefte voorzien. Tegelijkertijd stelt mevrouw mr Venekatte vast dat het aantal uitspraken dat in appèl aan het College van Beroep wordt voorgelegd jaarlijks nooit meer dan enkele tientallen bedraagt. Dit terwijl de kosten van deze procedure slechts een fractie hoger zijn dan die van de Reclame Code Commissie (f 50 versus f 25; pg 59). Voor dit geringe aantal uitspraken in appèl is geen andere plausibele verklaring te geven dan dat partijen blijkbaar tevreden zijn over de uitspraken van de Reclame Code Commissie. Het geringe aantal juridische procedures op basis van onrechtmatige daad tegen de Stichting Reclame Code door adverteerders die zich onheus bejegend voelen door de Reclame Code Commissie en het College van Beroep wijst eveneens in die richting, evenals het ontbreken van kritiek in de media. Ook van de kant van de consumenten(organisaties) tenslotte is weinig kritiek te bespeuren op het functioneren van dit instituut (pg 21). De in het proefschrift getrokken conclusie dat de Reclame Code Commissie een geslaagd product van zelfregulering is (pg 21) lijkt dan ook terecht. Ook anderszins valt m.i. niet uit het proefschrift af te leiden dat genoemde instellingen zodanig zouden functioneren dat wettelijke regeling geboden zou zijn. De suggesties van mevrouw mr Venekatte wijzen ook geenszins in die richting. Zij strekken veeleer tot verbetering van het huidige stelsel, met name op het punt van kwaliteit en consistentie van uitspraken van o.m. de Reclame Code Commissie en het College van Beroep, door deze organen zelf (pg 596 t/m 599). Het bestaan van enkele structurele onvolkomenheden rechtvaardigt m.i. op zich geen overheidsingrijpen daar waar de voordelen van zelfregulering voor bedrijfsleven en consumenten (lage kosten, snelheid van de procedure, ruime toegankelijkheid) alsmede voor de overheid (een goedkope en efficiënte oplossing die de rechterlijke macht ontlast) evident zijn (pg 21). Zelfregulering past voorts in het overheidsbeleid zoals reeds enige jaren door de overheid gevoerd in het kader van de zogenaamde MDW-operatie. Tenslotte acht ik voor de beantwoording van deze vraag nog het volgende van belang. Tal van wetten zowel in materiële als in formele zin bevatten normen die betrekking hebben op reclame. Tot de wettelijke normen op dit gebied behoren niet alleen civiele normen die gehandhaafd worden door de burgerlijke rechter maar ook strafrechtelijke normen. Overtredingen van (met name aanduidings)voorschriften op grond van de Warenwet en andere publiekrechtelijke regelingen, zoals de Tabakswet, de Prijzenwet en de Wet op de medische

hulpmiddelen, kan leiden tot strafvervolgning en veroordeling door de rechter. In het reclamerecht speelt de strafrechter een kleine rol. Het belangrijkste deel van de jurisprudentie in enge zin met betrekking tot reclame is dan ook afkomstig van de civiele rechter (pg 45). De activiteiten van de Reclame Code Commissie en van het College van Beroep staan aan een gerechtelijke procedure niet in de weg (pg 56). Zij bieden aanvullende mogelijkheden om reclameuitingen te toetsen. Het huidige systeem van (aanvullende) zelfregulering voldoet naar ons oordeel. Ik ben dan ook thans niet bereid, evenmin als de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, te overwegen om de Reclame Code en de positie van de Reclame Code Commissie op te nemen in een wettelijke regeling.